DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)

1. oktober 2009 *

I sag C-505/07,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Tribunal Supremo (Spanien) ved afgørelse af 22. oktober 2007, indgået til Domstolen den 19. november 2007, i sagen:

Compañía Española de Comercialización de Aceite SA,

procesdeltagere:

Asociación Española de la Industria y Comercio Exportador de Aceite de Oliva (Asoliva),

Asociación Nacional de Industriales Envasadores y Refinadores de Aceites Comestibles (Anierac),

Administración del Estado,

har

* Processprog: spansk.

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden C.W.A. Timmermans, og dommerne J.-C. Bonichot, K. Schiemann, J. Makarczyk (refererende dommer) og C. Toader,

generaladvokat: J. Kokott
justitssekretær: fuldmægtig K. Sztranc-Sławiczek,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 17. december 2008,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Compañía Española de Comercialización de Aceite SA ved abogado R. Illescas Ortiz

— Asociación Española de la Industria y Comercio Exportador de Aceite de Oliva (Asoliva) ved procuradora M. Albarracín Pascual og abogada M.C. Ortega Martínez

— Asociación Nacional de Industriales Envasadores y Refinadores de Aceites Comestibles (Anierac) ved procurador F. Bermúdez de Castro Rosillo og abogado A. Ruiz-Giménez Aguilar

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved F. Jimeno Fernández og F. Castillo de la Torre, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 12. februar 2009,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 12a i Rådets forordning nr. 136/66/EØF af 22. september 1966 om oprettelse af en fælles markedsordning for fedtstoffer (EFT 1965-1966, s. 193), som ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 1638/98 af 20. juli 1998 (EFT L 210, s. 32, herefter »forordning nr. 136/66«), og af artikel 2 i Rådets forordning nr. 26 af 4. april 1962 om anvendelse af visse konkurrenceregler inden for produktion og handel med landbrugsvarer (EFT 1959-1962, s. 120).

2 Denne anmodning er indgivet i forbindelse med en sag anlagt af Compañía Española de Comercialización de Aceite SA (herefter »Cecasa«) til prøvelse af en afgørelse truffet af Tribunal de Defensa de la Competencia den 5. marts 2002, om afslag på en individuel godkendelse i forbindelse med oprettelsen af et joint venture-selskab for handel med olivenolie.

Retsforskrifter

Fællesskabsbestemmelser

Bestemmelserne vedrørende konkurrencereglernes anvendelse på landbrugsområdet

3 Følgende fremgår af første betragtning til forordning nr. 26:

»Det fremgår af traktatens artikel [36], at anvendelse af de i traktaten fastsatte konkurrenceregler på produktion af og handel med landbrugsvarer udgør en af den fælles landbrugspolitiks faktorer […]«

4 Artikel 1 i forordning nr. 26 bestemmer:

»Fra denne forordnings ikrafttræden gælder traktatens artikler [81-86] såvel som de bestemmelser, der er truffet til deres gennemførelse, for alle aftaler, vedtagelser og former for praksis, der er omhandlet i artikel [81], stk. 1, og i artikel [82] i traktaten, og som vedrører produktionen af eller handelen med de i traktatens bilag [I] anførte varer, med forbehold af bestemmelserne i artikel 2.«

5 Blandt de landbrugsprodukter, der er opregnet i EF-traktatens bilag I, er olivenolie.

6 Artikel 2, stk. 1 og 2, i forordning nr. 26 har følgende ordlyd:

»1. Artikel [81], stk. 1, i traktaten gælder ikke for de i foregående artikel omhandlede aftaler, vedtagelser og former for praksis, der udgør en integrerende del af en national markedsordning, eller som er nødvendige for at nå de i traktatens artikel [33] angivne mål. Den gælder særlig ikke for aftaler, vedtagelser og former for praksis mellem landmænd, landbrugssammenslutninger eller sammenslutninger af landbrugssammenslutninger, der henhører under en enkelt medlemsstat, i det omfang, hvori de - uden at medføre forpligtelsen til at holde en bestemt pris - angår produktion eller salg af landbrugsvarer eller benyttelse af fælles anlæg til oplagring, behandling eller forædling af landbrugsprodukter, medmindre Kommissionen fastslår, at konkurrence således er udelukket eller at de i traktatens artikel [33] nævnte mål er bragt i fare.

2. Efter at have indhentet udtalelse fra medlemsstaterne og hørt de pågældende virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder, såvel som enhver anden fysisk eller juridisk person, som Kommissionen skønner det nødvendigt at høre, har Kommissionen med forbehold af Domstolens kontrol som den eneste kompetence til at fastslå, ved en beslutning, der offentliggøres, for hvilke aftaler, vedtagelser og former for praksis de i stk. 1 omtalte betingelser er opfyldt.«

Bestemmelserne vedrørende området for fedtstoffer

7 Artikel 12a i forordning nr. 136/66 bestemmer:

»Hvis der i fællesskabsområder opstår alvorlige forstyrrelser af markedet, kan der med henblik på at regulere det træffes beslutning efter proceduren i artikel 38 om at bemyndige organisationer, der tilbyder tilstrækkelige garantier, og som er godkendt af

medlemsstaterne, til at indgå kontrakter om oplagring af den olivenolie, de afsætter. Blandt de pågældende organisationer bør der gives fortrinsstilling til producentsammenslutninger og foreninger af sådanne, der er anerkendt efter [Rådets forordning (EF) nr. 952/97 af 20.5.1997 om producentsammenslutninger og foreninger af sådanne (EFT L 142, s. 30)].

De foranstaltninger, der er omhandlet i første afsnit, kan bl.a. udløses, når den konstaterede gennemsnitspris på markedet i en repræsentativ periode er lavere end 95% af interventionsprisen for produktionsåret 1997/1998.

Det støttebeløb, som tildeles med henblik på opfyldelse af kontrakterne, samt gennemførelsesbestemmelserne til denne artikel, og især mængden, kvaliteten samt oplagringsperiodens længde, fastsættes efter proceduren i artikel 38, således at støtten får en væsentlig indvirkning på markedet. Støtten kan tildeles ved udbud i licitation.«

8 Artikel 38, stk. 1, i forordning nr. 136/66 henviser til en udvalgsprocedure.

9 Det fremgår af artikel 1 i forordning nr. 952/97, at denne forordning for visse områder har indført en ordning, der skal tilskynde til dannelse af producentsammenslutninger og foreninger af sådanne.

10 Artikel 1 i forordning nr. 952/97 er affattet som følger:

»For at afhjælpe de strukturelle mangler, der kan konstateres i visse geografiske områder med hensyn til udbud og markedsføring af landbrugsprodukter, og som er kendetegnet ved, at producenterne ikke er tilstrækkeligt organiseret, indføres der ved denne forordning i de pågældende områder en ordning, der skal tilskynde til dannelse af producentsammenslutninger og foreninger af sådanne.«

11 Forordning nr. 952/97 blev ophævet — uden at blive erstattet — med virkning fra den 3. juli 1999 ved Rådets forordning (EF) nr. 1257/1999 af 17. maj 1999 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget (EUGFL) og om ændring og ophævelse af visse forordninger (EFT L 160, s. 80).

12 Det fremgår af betragtning 44 til forordning nr. 1257/1999, at det, da der allerede som led i en række fælles markedsordninger ydes støtte til producentsammenslutninger og foreninger af sådanne, ikke længere synes at være nødvendigt at yde særskilt støtte til producentsammenslutninger i forbindelse med landdistriktudvikling.

13 Betragtning 11 til forordning nr. 1638/98 har følgende ordlyd:

»[O]rdningen med offentligt interventionsopkøb udgør et produktionsincitament, der risikerer at destabilisere markedet; interventionsopkøb bør derfor afskaffes, og henvisningerne til interventionsprisen bør udgå eller udskiftes.«

14 Samme forordnings betragtning 12 er affattet som følger:

»[F]or at nå målet at regulere udbuddet af olivenolie i tilfælde af alvorlige markedsforstyrrelser bør der findes en ordning med støtte til private oplagringskontrakter, og der bør i denne forbindelse først og fremmest indgås kontrakter med producentsammenslutninger og foreninger af sådanne, der er anerkendt efter [forordning nr. 952/97].«

15 Artikel 1, stk. 1, i Kommissionens forordning (EF) nr. 2768/98 af 21. december 1998 om støtteordningen for privat oplagring af olivenolie (EFT L 346, s. 14) bestemmer:

»De kompetente organer i producentmedlemsstaterne indgår kontrakter om privat oplagring af ikke-emballeret jomfruolie på de i denne forordning fastsatte betingelser.«

16 I henhold til samme forordnings artikel 1, stk. 2, kan Kommissionen iværksætte licitationer af begrænset varighed med henblik på fastsættelsen af størrelsen af den støtte, der skal ydes til gennemførelsen af kontrakter for privat oplagring af olivenolie.

Nationale bestemmelser

17 Artikel 1 i lov nr. 16/1989 om beskyttelse af konkurrencen (Ley 16/1989 de Defensa de la Competencia) af 17. juli 1989 (BOE nr. 170 af 18.7.1989, s. 22747, herefter »LDC«) har følgende ordlyd:

»1. Alle aftaler mellem virksomheder, alle vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder og alle former for samordnet eller bevidst parallel praksis, der har eller kan have til formål at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen inden for hele eller en del af det nationale marked, er forbudt, navnlig sådanne, som består i:

a) direkte eller indirekte fastsættelse af priser eller af andre forretnings- eller ydelsesbetingelser

b) begrænsning af eller kontrol med produktion, afsætning, teknisk udvikling eller investeringer

c) opdeling af markedet eller forsyningskilder.

[…]

2. Uden retsvirkning er aftaler mellem virksomheder, alle vedtagelser eller alle former for samordnet praksis, som er forbudt i medfør af artikel 1, og som ikke er omfattet af undtagelserne i denne lov.

[…]«

18 LDC's artikel 3, der har overskriften »Betingelser for godkendelse«, er affattet som følger:

»1. Der kan meddeles godkendelse af aftaler mellem virksomheder, vedtagelser og former for praksis, som der henvises til i artikel 1, eller kategorier af aftaler osv., som bidrager til at forbedre produktionen eller markedsføringen af varer og tjenesteydelser eller til at fremme den tekniske eller økonomiske udvikling, forudsat at de

a) sikrer forbrugerne eller brugerne en rimelig andel af fordelen herved

b) ikke pålægger de pågældende virksomheder restriktioner, som ikke er absolut nødvendige for at opnå målene

c) ikke giver de deltagende virksomheder mulighed for at udelukke konkurrencen vedrørende en væsentlig del af de omhandlede produkter eller tjenesteydelser.

2. Aftaler, vedtagelser og samordnet praksis som omhandlet i artikel 1 eller kategorier af aftaler osv. kan godkendes, forudsat og i det omfang den generelle økonomiske situation og almene hensyn berettiger det, og de

a) har til formål at beskytte eller fremme eksporten, for så vidt de ikke ændrer konkurrenceforholdene på det indre marked og er i overensstemmelse med forpligtelserne i henhold til de internationale konventioner, som Spanien har ratificeret, eller

b) skaber en tilstrækkeligt stor højnelse af det sociale og økonomiske niveau i ugunstigt stillede områder eller sektorer, eller

c) henset til deres ringe betydning ikke kan påvirke konkurrencen væsentligt.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

19 Det fremgår af de for Domstolen fremlagte sagsakter, at Cecasa er et aktieselskab efter spansk ret, hvor producenter, oliemøller og kooperativer ejer 68% af aktierne, mens pengeinstitutter og forskellige andre enheder tegner sig for 32% af kapitalen. Producenterne forbundet med dette selskab tegner sig for 50% til 60% af olivenolieproduktionen i Spanien.

20 Den 5. april 2001 indgav Cecasa en ansøgning til de nationale konkurrencemyndigheder om individuel godkendelse i henhold til artikel 3 i LDC med henblik på at oprette et selskab, der handler med olivenolie, idet det primære formål var at forhindre, at

priserne på olivenolie faldt til under en bestemt tærskel på ca. 95% af den tidligere interventionspris, ved at opkøbe olie fra dette prisniveau og sælge det igen, når priserne begyndte at stige.

21 Tribunal de Defensa de la Competencia fandt, at ansøgningen om individuel godkendelse indgivet af Cecasa grundlæggende vedrørte en aftale mellem konkurrenter med henblik på at understøtte prisen på olivenolie i produktionsår med overskud, og gav derfor ved afgørelse af 5. marts 2002 afslag på denne ansøgning.

22 Denne afgørelse blev i det væsentlige stadfæstet af afdelingen for forvaltningsretssager ved Audiencia Nacional ved en dom af 22. juli 2005, hvorefter Cecasa indgav en kassationsanke til den forelæggende ret.

23 På denne baggrund har Tribunal Supremo besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Hører et aktieselskab med et flertal af producenter, oliemøller og producentkooperativer blandt aktionærerne, som dog også tæller pengeinstitutter, til de »organisationer«, som i henhold til artikel 12a i [forordning nr. 136/66], kan indgå kontrakter om oplagring af olivenolie? Svarer et sådant selskab til producentsammenslutninger og foreninger af sådanne, der er anerkendt efter [forordning] nr. 952/97?

2) Hvis selskabet kan anses for at høre til de »organisationer«, som må foretage oplagringsforanstaltninger, kan den »statslige godkendelse« af sådanne organisa-

tioner, som kræves i henhold til artikel 12a i forordning nr. 136/66, da opnås i forbindelse med behandlingen af en til de nationale konkurrencemyndigheder indgivet ansøgning om individuel fritagelse (»godkendelse«)?

3) Kræver artikel 12a i forordning nr. 136/66 ubetinget, at Kommissionen i hvert enkelt tilfælde giver bemyndigelse til privat oplagring af olivenolie, eller tillader bestemmelsen, at producenterne indgår aftale om en privat finansieret ordning for opkøb og oplagring af olivenolie, som udelukkende gennemføres på de vilkår og betingelser, som også gælder for privat oplagring med fællesskabsstøtte, med det formål at supplere og lette den fællesskabsstøttede oplagring og uden at overskride grænserne for denne?

4) Kan Domstolens praksis ifølge dommen af 9. september 2003 [(sag C-137/00, Milk Marque og National Farmers' Union, Sml. I, s. 7975)] vedrørende de nationale myndigheders anvendelse af de nationale konkurrenceregler på producentaftaler, der som udgangspunkt kan omfattes af artikel 2 i […] forordning nr. 26 (om anvendelse af visse konkurrenceregler inden for produktion og handel med landbrugsvarer), overføres på aftaler, som på grund af deres karakter og kendetegnene ved den pågældende sektor kan påvirke Fællesskabets marked for olivenolie som helhed?

5) Hvis de nationale konkurrencemyndigheder er beføjede til at anvende de nationale regler på sådanne aftaler, som kan påvirke det marked, som er reguleret af den fælles markedsordning for fedtstoffer, kan disse myndigheder da ubetinget nægte et selskab som appellanten muligheden for at anvende oplagringsordninger for olivenolie, herunder ved »alvorlige forstyrrelser« af markedet som omhandlet i artikel 12a i forordning nr. 136/66?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Formaliteten vedrørende anmodningen om præjudiciel afgørelse

24 I det første spørgsmåls andet led henviser den forelæggende ret til forordning nr. 952/97, der ikke længere fandt anvendelse på tidspunktet for vedtagelsen af den anfægtede afgørelse i forbindelse med tvisten i hovedsagen.

25 I denne forbindelse skal det bemærkes, at Domstolen ifølge fast retspraksis principielt er forpligtet til at træffe afgørelse, når de stillede spørgsmål vedrører fortolkningen af fællesskabsretten (jf. dom af 16.12.2008, sag C-213/07, Michaniki, Sml. I, s. 9999, præmis 33 og den deri nævnte retspraksis).

26 Domstolen kan kun afslå at træffe afgørelse vedrørende et præjudicielt spørgsmål fra en national ret, når det klart fremgår, at den ønskede fortolkning af fællesskabsretten savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, når problemet er af hypotetisk karakter, eller når Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan foretage en saglig korrekt besvarelse af de stillede spørgsmål (jf. Michaniki-dommen, præmis 34 og den deri nævnte retspraksis).

27 Som anført af generaladvokaten i punkt 33 i forslaget til afgørelse, har forordning nr. 952/97, selv om den er blevet ophævet, imidlertid ikke mistet enhver relevans.

28 I den foreliggende sag spiller producentsammenslutninger og foreninger af sådanne, idet de udtrykkeligt er angivet i artikel 12a i forordning nr. 136/66, en bestemt rolle i

forbindelse med denne bestemmelse. Det er således til disse sammenslutninger og foreninger af sådanne, at fællesskabslovgiver har givet en fortrinsstilling til at indgå kontrakter om oplagring af olivenolie.

29 På den baggrund må det første præjudicielle spørgsmåls andet led skulle antages til realitetsbehandling.

Om det første spørgsmål

30 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret oplyst, om et aktieselskab, hvis kapital overvejende indehaves af producenter af olivenolie, olivenoliemøller og producentkooperativer, og hvis resterende kapital indehaves af pengeinstitutter, er omfattet af begrebet »organisationer«, der kan indgå kontrakter om oplagring som omhandlet i artikel 12a i forordning nr. 136/66.

31 I denne forbindelse skal det bemærkes, som det følger af betragtning 11 til forordning nr. 1638/98, at Rådet for Den Europæiske Union — henset til at der er en risiko for, at interventionsopkøb kan destabilisere markedet — i forbindelse med reformen af olivenoliemarkedet har besluttet som følge af vedtagelsen af denne forordning at afskaffe interventionsopkøb.

32 Det fremgår af betragtning 12 til forordning nr. 1638/98, at der, for at nå målet at regulere udbuddet af olivenolie i tilfælde af alvorlige markedsforstyrrelser, er indført en ordning med støtte til kontrakter om privat oplagring. Denne ordnings kendetegn fremgår af artikel 12a i forordning nr. 136/66.

33 Som det følger af nævnte artikel 12a, sammenholdt med betragtning 12 til forordning nr. 1638/98, kan organisationer, der tilbyder tilstrækkelige garantier, og som er godkendt af medlemsstaternes kompetente myndigheder, bemyndiges til at indgå private oplagringskontrakter. Blandt disse organisationer er producentsammenslutninger og foreninger af sådanne, jf. forordning nr. 952/97, der gives fortrinsstilling.

34 Det må konstateres, at såvel private som offentlige selskaber — med forbehold for at kravene i artikel 12a i forordning nr. 136/66 er opfyldt — uanset deres sammensætning og måden, hvorpå de finansieres, kan bemyndiges til at indgå kontrakter i henhold til denne artikel.

35 Det første spørgsmål skal derfor besvares med, at et aktieselskab, hvis kapital overvejende indehaves af olivenolieproducenter, olivenoliemøller og producentkooperativer, og hvis resterende kapital indehaves af pengeinstitutter, kan være omfattet af begrebet organisation som omhandlet i artikel 12a i forordning nr. 136/66 og derfor kan bemyndiges til at indgå private kontrakter om oplagring af olivenolie i henhold til denne artikel, med forbehold for at betingelserne i denne bestemmelse opfyldes.

Om det andet spørgsmål

36 Det andet spørgsmål fra den forelæggende ret vedrører nærmere bestemt betingelserne for en medlemsstats meddelelse af godkendelse i henhold til artikel 12a i forordning nr. 136/66.

37 Det skal indledningsvis bemærkes, at nævnte artikel ikke indeholder nogen præcisering for så vidt angår arten af den nationale procedure for godkendelse af en organisation,

der ønsker at foretage privat oplagring af olivenolie. Det er heller ikke præciseret, hvilke nationale myndigheder der kan give en sådan godkendelse.

38 Selv om medlemsstaterne således på dette område har et råderum i organiseringen af proceduren for godkendelse af privat oplagring af olivenolie som omhandlet i artikel 12a i forordning nr. 136/66, skal dette anvendes under fuld hensyntagen til de formål og forpligtelser, som er fastsat i denne forordning.

39 Den myndighed, som ifølge en medlemsstats lovgivning er udpeget til at foretage godkendelsen, skal derfor kunne foretage alle de nødvendige efterprøvelser med henblik på at sikre sig, at den organisation, der har indgivet en ansøgning om godkendelse, er i stand til at foretage privat oplagring af olivenolie i overensstemmelse med bestemmelserne i landbrugsreglerne og i denne forbindelse tilbyder tilstrækkelige garantier.

40 Desuden skal den myndighed, der har kompetence til at godkende en organisation med henblik på indgåelse af kontrakter i henhold til artikel 12a i forordning nr. 136/66, hvis den effektive virkning af denne artikel skal bevares, tydeligt kunne identificeres.

41 Det andet spørgsmål skal derfor besvares med, at den »statslige godkendelse«, som organisationerne i henhold til artikel 12a i forordning nr. 136/66 skal have, kan opnås i forbindelse med behandlingen af en til de nationale konkurrencemyndigheder indgivet ansøgning om individuel fritagelse (»godkendelse«), på betingelse af at disse myndigheder har effektive midler til at efterprøve, om den organisation, der har indgivet ansøgningen, er egnet til under overholdelse af de lovbestemte krav at foretage privat oplagring af olivenolie.

Om det tredje spørgsmål

42 Med det tredje spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 12a i forordning nr. 136/66 er til hinder for en ordning for opkøb og oplagring af olivenolie, der er indgået og finansieret privat, og som ikke har været underlagt den godkendelsesprocedure, som denne bestemmelse henviser til.

43 I denne henseende er der, som det fremgår af denne doms præmis 31 og 32, i forbindelse med reformen af olivenoliemarkedet som følge af vedtagelsen af forordning nr. 1638/98, med artikel 12a i forordning nr. 136/66 indført en EF- støtteordning for indgåelse af kontrakter om privat oplagring af olivenolie.

44 Henset til denne bestemmelses ordlyd, skal det bemærkes, at ordningen indført ved artikel 12a i forordning nr. 136/66 kun finder anvendelse i tilfælde af privat oplagring, der er genstand for fællesskabsstøtte.

45 Når erhvervsdrivende ikke har til hensigt at søge om fællesskabsstøtte, er privat oplagring af olivenolie derimod ikke omfattet af anvendelsesområdet for forordning nr. 136/66.

46 Artikel 12a i forordning nr. 136/66 er derfor ikke til hinder for, at der indføres en ordning med privat oplagring, der finansieres privat.

47 Indførelsen af en sådan ordning, der er fritaget for fællesskabsstøtte, må imidlertid ikke have til virkning, at oplagringen af olivenolie unddrages anvendelsen af de bestemmelser i fællesskabsretten og national ret, der regulerer olivenoliemarkedet, samt konkurrencereglerne.

48 Det tredje spørgsmål skal derfor besvares med, at artikel 12a i forordning nr. 136/66 ikke er til hinder for den ordning for opkøb og oplagring af olivenolie, der er indgået og finansieret privat, og som ikke har været underlagt den godkendelsesprocedure, som denne bestemmelse henviser til.

Om det fjerde og femte spørgsmål

49 Det fjerde og femte spørgsmål fra den forelæggende ret vedrører omfanget af de nationale myndigheders kompetence på konkurrenceområdet i tilfælde af, at en aftale mellem virksomheder på det nationale olivenoliemarked har indvirkninger på fællesskabsplan.

50 I denne forbindelse skal det bemærkes, at de fællesskabsretlige og de nationale konkurrenceregler finder parallel anvendelse, eftersom de anskuer den konkurrencebegrænsende adfærd ud fra forskellige synsvinkler. Mens artikel 81 EF og 82 EF rammer konkurrencebegrænsninger, fordi de kan hindre samhandelen mellem medlemsstaterne, vedrører de nationale lovgivninger — hver ud fra egne særlige grunde — alene konkurrencebegrænsninger på rent nationalt plan (jf. dommen i sagen Milk Marque og National Farmers' Union, præmis 61 og den deri nævnte retspraksis).

51 Henset til denne parallelle anvendelse af bestemmelserne i national ret og fællesskabskonkurrencereglerne kan den omstændighed, at en aftale, som er indgået mellem virksomheder, der handler på et område, der er reguleret ved den fælles markedsordning, kan påvirke handelen mellem medlemsstater, ikke føre til, at det kun er fællesskabsretten, der finder anvendelse.

52 Som Domstolen allerede har fastslået, gælder det, at eftersom de fællesskabsretlige konkurrencereglers anvendelsesområde ikke er sammenfaldende med anvendelsesområdet for de nationale konkurrenceregler, har den blotte omstændighed, at fællesskabslovgiver ved artikel 36 EF og forordning nr. 26 har foretaget en afvejning

af målsætningerne for den fælles landbrugspolitik og Fællesskabets konkurrencepolitik, ikke nødvendigvis til følge, at enhver anvendelse af de nationale konkurrenceregler er i strid med artikel 36 EF og forordning nr. 26 (dommen i sagen Milk Marque og National Farmers' Union, præmis 66).

53 Hvad navnlig angår fortolkningen af artikel 2, stk. 2, i forordning nr. 26, og som generaladvokaten har anført i punkt 87 i forslaget til afgørelse, medfører Kommissionens enekompetence til at fastslå, hvilke aftaler, vedtagelser og former for praksis undtagelsen i artikel 2, stk. 1, i denne forordning finder anvendelse på, heller ikke, at anvendelsen af nationale konkurrenceregler forhindres.

54 Artikel 2, stk. 2, i forordning nr. 26 fastsætter således alene, hvilken myndighed der er ansvarlig for at anvende Fællesskabets konkurrenceregler.

55 Det skal imidlertid bemærkes, at de kompetente nationale konkurrencemyndigheder, når de handler inden for det område, som er reguleret af den fælles markedsordning for det pågældende område, er forpligtet til at undlade at træffe foranstaltninger, som kan fravige eller skade denne fælles ordning (dommen i sagen Milk Marque og National Farmers' Union, præmis 94).

56 Endvidere kan de nationale myndigheder for så vidt angår de tilfælde, der ikke alene er omfattet af det materielle anvendelsesområde for artikel 81, stk. 1, EF, men også af anvendelsesområdet for de nationale konkurrenceregler, ikke træffe en afgørelse, der er i strid med Kommissionens beslutning, eller skabe en risiko for en sådan modstrid (jf. i denne retning dom af 14.12.2000, sag C-344/98, Masterfoods og HB, Sml. I, s. 11369, præmis 51 og 52).

57 Det må derfor konstateres, at de nationale konkurrencemyndigheder, med forbehold for at de i denne doms præmis 55 og 56 nævnte betingelser opfyldes, kan kontrollere og på den baggrund forbyde en aftale om oplagring af olivenolie, der er indgået og finansieret uden for anvendelsesområdet for artikel 12a i forordning nr. 136/66, og som kan påvirke Fællesskabets marked.

58 På baggrund af det foregående skal det fjerde og femte spørgsmål besvares således, at de nationale konkurrencemyndigheder — for så vidt som de undlader dels at træffe foranstaltninger, der kan fravige eller skade den fælles markedsordning for olivenolie, dels at træffe en afgørelse, der er i strid med Kommissionens beslutning, eller at skabe en risiko for en sådan modstrid — kan anvende nationale konkurrenceregler på en aftale, der kan påvirke olivenoliemarkedet på fællesskabsplan.

Sagens omkostninger

59 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Anden Afdeling) for ret:

1) Et aktieselskab, hvis kapital overvejende indehaves af olivenolieproducenter, olivenoliemøller og producentkooperativer, og hvis resterende kapital indehaves af pengeinstitutter, kan være omfattet af begrebet organisation som omhandlet i artikel 12a i Rådets forordning nr. 136/66/EØF af 22. september 1966 om oprettelse af en fælles markedsordning for fedtstoffer,

som ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 1638/98 af 20. juli 1998, og kan derfor bemyndiges til at indgå private kontrakter om oplagring af olivenolie i henhold til denne artikel, med forbehold for at betingelserne i denne bestemmelse opfyldes.

2) Den »statslige godkendelse«, som organisationerne i henhold til artikel 12a i forordning nr. 136/66 — som ændret ved forordning nr. 1638/98 — skal have, kan opnås i forbindelse med behandlingen af en til de nationale konkurrencemyndigheder indgivet ansøgning om individuel fritagelse (»godkendelse«), på betingelse af at disse myndigheder har effektive midler til at efterprøve, om den organisation, der har indgivet ansøgningen, er egnet til under overholdelse af de lovbestemte krav at foretage privat oplagring af olivenolie.

3) Artikel 12a i forordning nr. 136/66 — som ændret ved forordning nr. 1638/98 — er ikke til hinder for den ordning for opkøb og oplagring af olivenolie, der er indgået og finansieret privat, og som ikke har været underlagt den godkendelsesprocedure, som denne bestemmelse henviser til.

4) De nationale konkurrencemyndigheder kan — for så vidt som de undlader dels at træffe foranstaltninger, der kan fravige eller skade den fælles markedsordning for olivenolie, dels at træffe en afgørelse, der er i strid med Kommissionen for De Europæiske Fællesskabers beslutning, eller at skabe en risiko for en sådan modstrid — anvende nationale konkurrenceregler på en aftale, der kan påvirke olivenoliemarkedet på fællesskabsplan.

Underskrifter